

Kennisoverdracht

J. Maassen

1. Inleiding

Het doen van onderzoek en verzamelen van kennis over en voor de teelt van suikerbieten is sinds de oprichting een belangrijke taak van het IRS. Kennis verzamelen alleen is onvoldoende, er moet ook iets mee gedaan worden in de praktijk. Om de kennis en adviezen bij de suikerindustrie, voorlichting, kweekbedrijven, handelsbedrijven, bietentelers en het onderwijs te krijgen, worden vele manieren van kennisoverdracht toegepast.

2. IRS-Informatie

IRS-Informatie is een onafhankelijke rubriek in de bladen van de suikerindustrie: Cosun Magazine en CSM Informatie. De artikelen worden door IRS-ers geschreven onder eigen eindredactie. Deze mogelijkheid die de suikerindustrie biedt, zorgt ervoor dat IRS-Informatie bij iedere bietenteler op de deurmat valt.

De 15 artikelen die in 2002 zijn verschenen in IRS-Informatie, kunt u lezen in de lijst van in 2002 verschenen uitgaven en publicaties. Artikelen uit IRS-Informatie zijn te vinden op internet:
www.irs.nl/irs_informatie.htm.

3. Suikerbieteninformatiedagen

Begin januari heeft het IRS vier regionale suikerbieteninformatiedagen (SID) georganiseerd. Voor deze dagen worden uit de regio's suikerindustriemedewerkers, vertegenwoordigers van de gewasbeschermings- en meststoffenhandel en -fabrikanten, kwekers, docenten van agrarische scholen, onderzoeksinstituten en voorlichting uitgenodigd.

De presentaties werden tevens als hand-out uitgedeeld, deze werden zeer gewaardeerd. In 2002 bezochten 304 mensen de SID.

4. Internet

Het IRS heeft sinds 1998 een eigen internetsite (www.irs.nl). Het informatieaanbod op de IRS-website is in 2002 verder ontwikkeld en uitgebreid. Het landbouwwaaktijdschrift Oogst heeft in de rubriek Webwijs op 26 april een zeer positieve beoordeling van de IRS-site geplaatst (zie figuur 1).

Figuur 1. Beoordeling door Oogst in de rubriek Webwijs van 26 april 2002.

4.1 Gebruik IRS-site

In 2002 heeft het IRS een onderzoek laten uitvoeren onder bietentelers en kennisintermediairs over hoe men de internetsite van het IRS ervaart en gebruikt. Een projectgroep (Scompany) van de School voor Communicatiemanagement (Utrecht) heeft in mei 2002 het veldwerk gedaan voor het onderzoek. De vier studenten hebben het kwalitatieve onderzoek uitgevoerd in de vorm van diepte-interviews onder tien bietentelers en twaalf kennisintermediairs. Daarnaast heeft men een bureaustudie uitgevoerd. Daarvoor werd vooral gebruik gemaakt van onderzoeksrapporten, achtergrondinformatie en internetsites. Op basis van het onderzoek zijn door Scompany de volgende conclusies getrokken:

- de bekendheid van het IRS is groot bij beide doelgroepen;
- de informatie van het IRS wordt over het algemeen goed gewaardeerd;
- het e-mailtenderingssysteem voldoet aan de verwachting van de abonnees;
- Betakwik op internet is gemakkelijker in gebruik en actueler dan toen het nog op diskette stond;
- Betakwik op internet daarentegen heeft het nadeel dat het niet 'in het veld' gebruikt kan worden. Dit geldt dus voor mensen die veel onderweg zijn en gebruik maken van laptops;
- de telers hechtten op dat moment meer waarde aan traditionele communicatiemiddelen (zoals fax, post en telefoon);

- vooral de telers missen specifieke regionale informatie.

De adviezen van dit Scompany-team waren:

- de meeste gebruikers van de site zijn tevreden. Echter, de site kan worden aangepast om het gebruiksvriendelijker te maken. Dit kan door zaken makkelijker vindbaar te maken;
- het e-mailtenderingssysteem functioneert goed en kan verbeterd worden door de keuzemogelijkheden te verruimen met specifiek regionale informatie;
- het e-mailtenderingssysteem is minder bekend bij de telers. Het IRS zou dit kunnen verhelpen door zijn site en e-mailtenderingssysteem verder te promoten in vakbladen en via mailings;
- de respondenten zijn het best te bereiken via de gedrukte media. Het IRS zou daarop in kunnen spelen door (nog) meer informatie via de vakbladen te verstrekken dan het op dit moment doet;
- (ex-)gebruikers van Betakwik zijn over het algemeen tevreden over het programma. Een downloadversie zou handiger zijn voor mensen die internetten over de telefoon en voor mensen die veel onderweg zijn en gebruik maken van laptops. Deze downloadversie zal waarschijnlijk leiden tot meer gebruikers;
- veel respondenten zijn niet alleen geïnteresseerd in de Nederlandse bietenteelt, maar volgen ook graag internationale ontwikkelingen. Het IRS zou zijn doelgroepen van dienst kunnen zijn door het informatieaanbod uit te breiden met andere (buitenlandse) onderzoeken om het aanbod zo volledig mogelijk te maken.

4.2 Laatste nieuws

Op deze pagina zijn alle actuele berichten te vinden. In 2002 hebben hier ruim 130 verschillende nieuwsberichten gestaan, waaronder zaaiverloop, groeiverloop, opbrengstverwachtingen, maar ook berichten van de waarschuwingdiensten en allerlei andere actuele berichten.

4.3 IRS-attendingssysteem

Iedere geïnteresseerde (met internetaansluiting) kan zich gratis abonneren op het IRS-attendingssysteem. Online aanmelden kan via de 'laatste nieuws-' of de 'Betatip'-pagina op www.irs.nl. Het aanmelden bestaat uit het invullen van een aantal adresgegevens en een aantal interessegebieden.

Zodra alle stappen gezet zijn, ontvangt de abonnee gratis e-mails wanneer er berichten (zowel nieuws als Betatip) zijn die overeenkomen met de ingevulde interessegebieden. De ontvanger van de e-mail kan na het lezen van de titel en de korte samenvatting het hele bericht lezen door op de link te klikken. Dan wordt het hele bericht op internet geopend.

Sinds begin 2002 is het aantal aanmeldingen gestegen van 450 naar 1280, mede dankzij enkele succesvolle acties van de suikerindustrie naar haar telers.

4.4 Betakwik

Begin april is de aangepaste 'overzaaimodule' van Betakwik toegankelijk gemaakt via internet. De gulden is omgezet naar de euro en de module is iets gebruiksvriendelijker gemaakt. Sinds de tweede week van april is de bijgewerkte en vernieuwde onkruidbestrijdingsmodule van Betakwik toegankelijk. Deze module heeft een andere lay-out gekregen, omdat het IRS in december 2001 gestopt is met de verzending van de Betakwik-diskettes. Tevens zijn er enkele aanpassingen doorgevoerd, onder andere zijn nu de milieubelastingspunten voor alle vijf de organischestofklassen opgenomen en zijn de onkruidstadia specifiek omschreven. Op dezelfde dag is ook de 'Betakwik Online-herkenning' van ziekten en plagen in suikerbieten openbaar gemaakt. Met behulp van de Betakwik-module 'ziekten en plagen' is het mogelijk om aan de hand van schade-symptomen de veroorzaker op te zoeken. Een schade-symptoom wordt door het aanklikken van pulldown-menu's in maximaal vier tot vijf stappen beschreven (zie figuur 2). In het gele resultaatveld verschijnen alle (gebreks)ziekten en plagen die bij de beschreven situatie passen. Na het aanklikken van een schadeveroorzaker verschijnt een beschrijving van de oorzaak/veroorzaker, bestrijding of voorkoming, aanwijzingen en foto's van de symptomen of veroorzaker. Deze module is tot stand gekomen door samenwerking tussen IRS, het Duitse LIZ en het KBIVB en is in meerdere talen ontwikkeld.

Op 13 december is de nieuwste versie van de 'rassenkeuze en optimaal areaal'-module openbaar gemaakt.

Figuur 2. Met behulp van de Betakwik ziekten-en-plagenmodule is het mogelijk om aan de hand van schadesymptomen in maximaal vier tot vijf stappen de veroorzaker op te zoeken.

4.5 Startpagina

Sinds half november 2001 is er een startpagina over suikerbieten. Startpagina bv heeft een groot aantal dochterpagina's opgezet, inmiddels meer dan 2.800. Een dochterpagina gaat over één onderwerp en is een link-pagina en bevat dus alleen maar links naar andere sites. Op <http://suikerbieten.pagina.nl> staan inmiddels

meer dan 300 links naar allerlei sites in binnen- en buitenland, die met suiker en/of suikerbieten te maken hebben. Deze pagina wordt beheerd door het IRS. Op 19 april plaatste Oogst een complimenteuze beoordeling van de suikerbieten-startpagina.

5. Pers

Medewerkers van het IRS hebben in 2002 drie artikelen geschreven voor Boerderij/Akkerbouw. In de lijst van in 2002 verschenen uitgaven en publicaties kunt u de titels en auteurs van deze artikelen vinden. De volledige artikelen zijn te vinden op internet: www.irs.nl/publicaties.htm.

Met de NLTO commissie Vaktechniek Akkerbouw hadden we, net als in 2000 en 2001, de afspraak dat we korte actuele berichten/tips zouden schrijven voor Het Landbouwblad. In 2002 hebben we 29 bijdragen geleverd. Deze berichten werden ook op onze internetsite onder 'laatste nieuws' geplaatst.

De persberichten, de berichten op onze site, het werkplan, het jaarverslag, interviews, de aardappelopslagbestrijdingsdemonstratie en enkele actualiteiten waren bron voor meer dan 160 artikelen in de landbouwvakbladen, hoofdzakelijk in Nederland, maar ook enkele in Duitsland en België.

6. Overige uitgaven

De Voorlichtingsboodschap gewasbescherming suikerbieten 2002 werd als bijlage bij Cosun Magazine en CSM Informatie meegestuurd aan alle bietentelers. Het IRS heeft de zaadbrochure (Suikerbietenzaad 2003) opnieuw samengesteld. Deze werd uitgegeven door de Zaadcommissie van de Nederlandse suikerindustrie en is op 13 december naar alle bietentelers verstuurd.

7. IRS-themadagen en excursies

In juni werd een IRS-themamiddag georganiseerd met de titel 'Leven met bodemziekten en plagen'. Diverse sprekers, uit binnen- en buitenland, behandelden rhizomanie, rhizoctonia, bietencysteaaltjes en mogelijke op-

lossingen. De themamiddag vond mede plaats naar aanleiding van het afscheid van Willem Heijbroek en werd bezocht door ongeveer 150 mensen.

Op 12 september werd de themamiddag 'Waardevolle diervoeders van eigen bodem' georganiseerd in de Reehorst in Ede. Na afloop hiervan konden de bezoekers afscheid nemen van Jim Haaksma. Deze middag werd bezocht door ruim 130 mensen. Sinds jaar en dag is bietenpulp een waardevol voeder voor rundvee. Tijdens deze themamiddag bleek dat onderzoek heeft aangetoond dat bietenpulp ook een uitermate geschikte grondstof is voor varkens-, schapen-, paarden- en hondenvoeders. De afzetmarkt is daardoor breder geworden. In september zijn drie regionale excursies georganiseerd langs proefvelden, in totaal namen ruim 100 personen deel.

8. Lezingen

Op verzoek van de suikerindustrie heeft het IRS in 2002 ongeveer 25 lezingen gehouden voor telers. De meeste gingen over ziekten en plagen, rassenkeuze, internettoepassingen voor bietentelers of actualiteiten in de bietenteelt.

9. Open dag en bezoek aan IRS

Op 15 juni 2002 heeft het IRS een open dag georganiseerd voor burenen, proefveldhouders, mensen van de suikerindustrie, oud-medewerkers, (ex)bestuursleden en familie van IRS-medewerkers. Dit naar aanleiding van de officiële opening van het gebouw op 11 juni vijftig jaar geleden.

Diverse groepen hebben een bezoek gebracht aan het IRS, waaronder Japanners. Dit jaar waren er meer bezoeken dan in andere jaren, zeker tijdens de campagne. Dit had te maken met het onderzoek met beeldherkenningsapparatuur. In het tarreerlokaal van het IRS staat een proefopstelling, waarin met behulp van een camera en software het aandeel kop in een bietenmonster wordt bepaald (zie project 15-07). Diverse mensen vanuit de suikerindustrie uit binnen- en buitenland waren geïnteresseerd en brachten een bezoek.